

PŘEDRAŽENÉ VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Pohled opozičního zastupitele malého
města

(květen 2013)

Ing. Karel Kopp

OBSAH:

- 1) Proč jsou VZ předražené ?**
- 2) Omyl (nejen) paní Karolíny**
- 3) Dobře utajený zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole**
- 4) Zákony o VZ a FK - srovnání**
- 5) Povinnosti příkazce operace**
- 6) Povinnosti příkazce operace – pokračování**
- 7) Rizika VZ z hlediska principů 3E**
- 8) Aplikace ZFK v praxi**
- 9) Dilema opozičního zastupitele č.1**
- 10) Dilema opozičního zastupitele č.2**
- 11) Dilema opozičního zastupitele č. 2 (pokračování)**
- 12) Předpoklady funkčnosti vnitřních kontrolních systémů ÚSC**

PROČ JSOU VZ PŘEDRAŽENÉ ?

- protože mimořádný výnos z titulu předražení je spojen s minimálním rizikem.

PROČ JE RIZIKO MINIMÁLNÍ ?

- protože pro Policii ČR je obtížné prokázat, že motivem předražení je korupce zadavatele VZ (viz. případ Rath).

PROČ NENÍ VYMÁHÁNA PÉČE ŘÁDNÉHO HOSPODÁŘE ?

PROTOŽE JE VŠEOBECNĚ AKCEPTOVÁN NÁZOR, ŽE PÉČE ŘÁDNÉHO HOSPODÁŘE JE NAPLNĚNA DODRŽENÍM ZÁKONA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH (ZVZ).

OMYL (NEJEN) PANÍ KAROLÍNY

Místopředsedkyně vlády Karolína Peake vyslovila nedávno tento názor:

„Nezadatelné, suverénní ústavní právo sněmovny rozhodnout o vydání či nevydání jejího člena k trestnímu stíhání jsme promrhali a znevěrohodnili. Celou řadou kauz, které tak trochu zavánějí korupcí, politickými tlaky a hlavně – vyhazováním peněz ve velkém. Casy, Pandury, Mostecká uhelná, Opencard a další a další. Protože už nám nikdo nevěří, když říkáme, že vše proběhlo podle zákona. Možná špatného zákona, ale v souladu s ním. Protože nelze vyvodit trestněprávní odpovědnost, nevyvozuje nikdo ani tu politickou“.

TRESTNĚ PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST VYVODIT LZE, ALE NA ZÁKLADĚ ZCELA JINÉHO ZÁKONA, NEŽ JE ZÁKON O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH, KTERÝ MÁ ZŘEJMĚ NA MYSLI PANÍ MÍSTOPŘEDSEKYNĚ VLÁDY.

DOBŘE UTAJENÝ ZÁKON o finanční kontrole

- Zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole byl přijat jako nutná podmínka vstupu do EU
- Zákon definuje povinnost vedoucích orgánů veřejné správy zajistit funkčnost vnitřního kontrolního systému, který má minimalizovat rizika **neúčelného, neefektivního a neekonomického** vynakládání veřejných prostředků
- **Předražená veřejná zakázka je nesporně neekonomickým veřejným výdajem ve smyslu zákona o finanční kontrole**

NEZNALOST, NEBO ZÁMĚR ??

Zákon zavádí pojem „vedoucí orgánu veřejné správy“, kterým je v případě obce starosta. Obec ale není orgánem veřejné správy, ale veřejnoprávní korporací. Povinnosti starosty podle ZFK jsou v rozporu se zákonem o obcích, který má jako speciální zákon vždy přednost.

Po více jak deseti letech platnosti ZFK neexistuje k tomuto problému judikatura.

ZÁKONY O VZ A FK - SROVNÁNÍ

Zákon o veřejných zakázkách

- **Principy 3E:**
 - neřeší **účelnost** a **hospodárnost** pouze v míře odpovídající férovosti soutěže

Zákon o finanční kontrole

- ukládá povinnost:
 - určit předem kritéria 3E
 - identifikovat rizika ohrožující 3E
 - a minimalizovat je pomocí VKS (prováděcí vyhl. č.416/2004 Sb. definuje obsah předběžné kontroly)

Příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a vzniklou škodou

- zpravidla nelze prokázat

- je zpravidla zcela zřejmá

Princip subsidiarity trestně právní odpovědnosti

- ANO

- NE

**PROČ NENÍ VYVOZOVÁNA TRESTNĚ PRÁVNÍ ODPOVĚDNOST ?
ORGÁNY ČINNÉ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ NEJSOU SCHOPNY TRESTNOU
ČINNOST ODHALIT, NEBO JSOU POD POLITICKÝM VLIVEM.**

POVINNOSTI PŘÍKAZCE OPERACE

Vyhláška MFČR č. 416/2004 Sb. (§ 13)

- (1) Předběžnou kontrolu při řízení veřejných výdajů před vznikem závazku orgánu veřejné správy zajistí ve své působnosti příkazce operace a správce rozpočtu.
- (2) Schvalovacím postupem **příkazce operace** se prověří
 - a) nezbytnost připravované operace k zajištění stanovených úkolů a schválených záměrů a cílů orgánu veřejné správy,
 - b) správnost operace** (§ 2 písm. l) zákona) zejména ve vztahu k dodržení
 1. právních předpisů a opatření přijatých orgány veřejné správy v mezích těchto právních předpisů,
 - 2. kritérií stanovených pro hospodárný, efektivní a účelný výkon veřejné správy,**
 3. postupu a podmínek stanovených pro zadávání veřejných zakázek,
 - c) přijetí opatření k vyloučení nebo zmírnění provozních, finančních, právních a jiných rizik, která se při uskutečňování připravované operace mohou vyskytnout**

POVINNOSTI PŘÍKAZCE OPERACE – POKRAČ.

d) doložení připravované operace věcně správnými a úplnými podklady.

(3) Je-li kontrolní postup podle odstavce 2 ukončen, příkazce operace potvrdí svým podpisem **písemný podklad** k přípravě závazku a předá jej k předběžné kontrole správci rozpočtu.

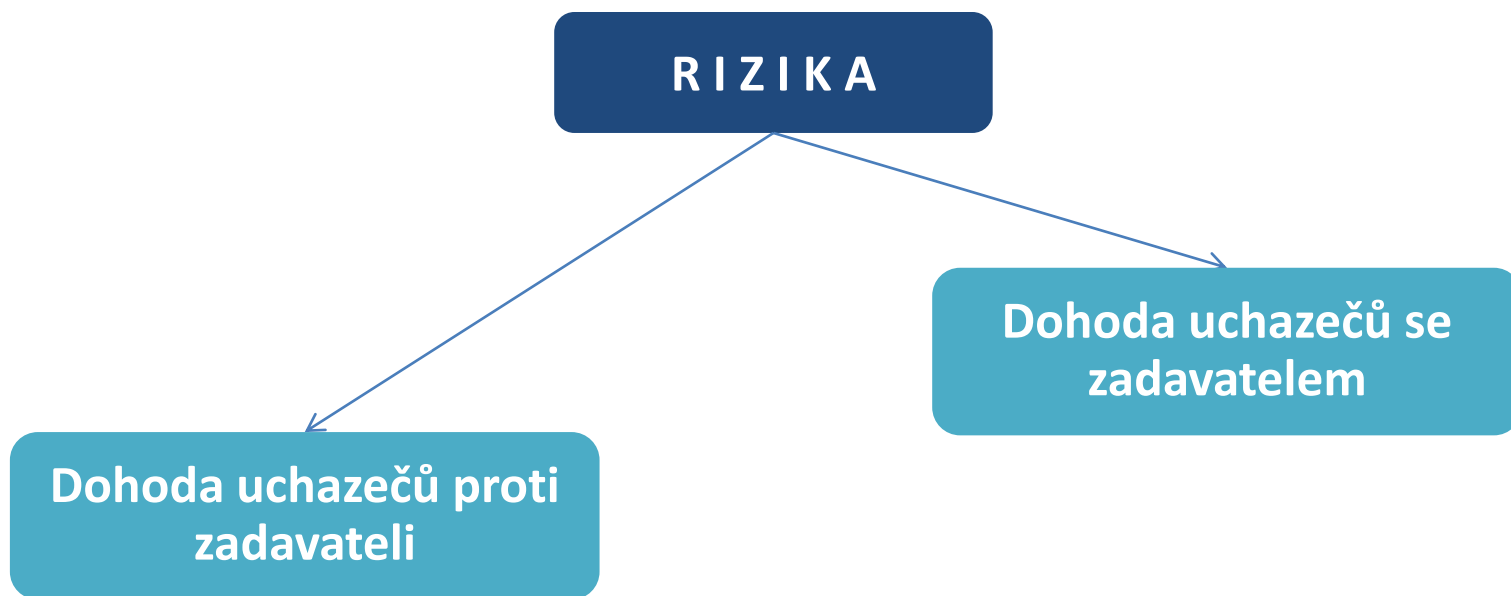
Z ustanovení § 13 vyhlášky MF ČR č. 416/2004 Sb. jednoznačně vyplývá, že před vypsáním výběrového řízení na VZ má příkazce operace prověřit, zda:

- **připravovaná finanční operace vyhovuje předem stanoveným kritériím účelnosti, efektivnosti a hospodárnosti výkonu veřejné správy,**
- **byla identifikována a řádně ošetřena možná rizika připravované finanční operace.**

Výše uvedené kontrolní postupy mají být dokladovány v písemné formě.

**USTANOVENÍ § 13 VYHLÁŠKY MF ČR Č. 416/2004 Sb. JE
„KUCHAŘKOU“, JAK POSTUPOVAT S PÉČÍ ŘÁDNÉHO HOSPODÁŘE PŘI
ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK.**

RIZIKA VZ Z HLEDISKA PRINCIPŮ 3E

VNITŘNÍ KONTROLNÍ SYSTÉM JE FUNKČNÍ, POKUD JE SCHOPEN IDENTIFIKOVAT VINÍKA VZNIKLÉ ŠKODY.

APLIKACE ZÁKONA O FINANČNÍ KONTROLE V PRAXI

Zkušenosti z našeho malého města:

Činnosti požadované zákonem	ANO	NE
Identifikace a hodnocení rizik		X
Stanovení a kontrola kritérií 3E v rámci předběžné kontroly		X
Minimalizace hlavních rizik (řídící kontrola)		X
Tzv. „jiná dostatečná opatření“ (§ 29, odst. 6)		X

ŽÁDNÁ VEŘEJNOSPRAVNÍ KONTROLA (VČ. PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ PODLE ZÁKONA Č. 420/2004 Sb.) ZATÍM NEZJISTILA VÝŠE UVEDENÉ NEDOSTATKY.

DILEMA OPOZIČNÍHO ZASTUPITELE č. 1

Slib zastupitele

Slibuji věrnost České republice.

Slibuji na svou čest a svědomí, že svoji funkci budu vykonávat svědomitě, **v zájmu města a jeho občanů** a řídit se Ústavou a zákony České republiky.

**VEŘEJNÁ KRITIKA PORUŠOVÁNÍ ZÁKONEM STANOVENÝCH
POVINNOSTÍ PŘI ZADÁVÁNÍ VZ OBSAHUJE ZÁVAŽNÉ RIZIKO
VRACENÍ POSKYTNUTÝCH DOTACÍ.**

DILEMA OPOZIČNÍHO ZASTUPITELE č. 2

FAKTICKÁ NEVYMAHATELNOST OBČANSKOPRÁVNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA NÁHRADU ŠKODY NUTÍ OPOZIČNÍ ZASTUPITELE VOLIT PRO NĚ RIZIKOVOU CESTU TRESTNÍHO OZNÁMENÍ.

DILEMA OPOZIČNÍHO ZASTUPITELE č.2 (pokračování)

NEÚSPĚŠNÉ TRESTNÍ OZNÁMENÍ SE MŮŽE SNADNO OBRÁTIT PROTI JEHO AUTORŮM Z ŘAD OPOZIČNÍCH ZASTUPITELŮ

ČEKÁNÍ NA JUDIKÁT

Veřejná zakázka malého rozsahu: Demolice staré tělocvičny

Postup zadavatele:

- 1) Zpracování projektové dokumentace bez rozpočtu
- 2) Předání PD 5-ti předem vybraným firmám vč. slepého rozpočtu
- 3) Výběr firmy s nejnižší cenovou nabídkou (5,8 mil. Kč bez DPH)

Následnou kontrolou zjištěno:

- 1) Dodavatel některé vyfakturované práce vůbec neprovedl
- 2) V PD byl nadhodnocen objem bouraného zdiva
- 3) Podle posudku soudního znalce v oboru cen stavebních prací byla cena v místě a čase obvyklá v intervalu 1,4 – 1,6 mil. Kč
- 4) Při demolici nebyl žádný stavební dozor

TIC podalo trestní oznámení na bývalého starostu pro porušování povinnosti při správě cizího majetku vyplývající ze zákona o finanční kontrole. Podle sdělení Policie ČR je případ nadále v šetření.